

Poznań, 15 stycznia 2026 r.

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

NP-II.4131.1.15.2026.6

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 ze zm.)

orzekam

nieważność § 1 pkt 1 w zakresie wyrazów: "każdą rozpoczętą godzinę" oraz "liczoną od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej" oraz § 2 w zakresie wyrazów: "za każdą rozpoczętą godzinę gotowości do wyjazdu" uchwały nr XXIV/179/25 Rady Gminy Powidz z dnia 18 grudnia 2025 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaka ratownika ochotniczej straży pożarnej i kandydata na strażaka ratownika ochotniczej straży pożarnej - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 18 grudnia 2025 r. Rada Gminy Powidz podjęła uchwałę XXIV/179/25 w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaka ratownika ochotniczej straży pożarnej i kandydata na strażaka ratownika ochotniczej straży pożarnej, zwaną dalej "uchwałą".

Uchwałę podjęto na podstawie: "art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 poz. 1153 ze zm.) oraz art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 244)".

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu 19 grudnia 2025 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Podkreślenia wymaga, że badana uchwała stanowi akt prawa miejscowego. Zgodnie z treścią art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, ze zm.), "Organy samorządu terytorialnego ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie". Z kolei przepis art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej obliuguje organy władzy publicznej do działania na podstawie i w granicach prawa. Zasada praworządności wyrażona w art. 7 w zw. z art.

Al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań, tel. 61-854-14-51, fax. 61-854-18-36

www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: np@poznan.uw.gov.pl

www.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117

94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wymaga, żeby materia regulowana wydanym aktem normatywnym wynikała z upoważnienia ustawowego i nie przekraczała zakresu tego upoważnienia. Każde unormowanie wykraczające poza udzielone upoważnienie jest naruszeniem normy upoważniającej i zarazem naruszeniem konstytucyjnych warunków legalności aktu prawa miejscowego wydanego na podstawie upoważnienia ustawowego (por. wyrok NSA z 14 grudnia 2011 r., II OSK 2058/11). Zakres upoważnienia musi być zawsze ustalany przez pryzmat zasad demokratycznego państwa prawnego, działania w granicach i na podstawie prawa oraz innych przepisów regulujących daną dziedzinę.

Jak stanowi art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 244), dalej zwanej "ustawą": "Strażak ratownik OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, otrzymuje, niezależnie od otrzymywanego wynagrodzenia, ekwiwalent pieniężny". W myśl art. 15 ust. 1a ustawy: "Ekwiwalent pieniężny otrzymują również: 1) kandydat na strażaka ratownika OSP, o którym mowa w art. 9 ust. 2 pkt 1, 2) strażak ratownik OSP, który brał udział w działaniach, o których mowa w art. 3 pkt 7 - stosownie do posiadanych przez gminę środków finansowych". Nadmienić należy, że w świetle art. 3 pkt 7 ustawy: "Do zadań ochotniczych straży pożarnych należy w szczególności podejmowanie działań w celu ochrony życia, zdrowia, mienia lub środowiska przez zabezpieczanie obszaru chronionego właściwej jednostki ratowniczo-gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej, określonego w powiatowym (miejskim) planie ratowniczym". Zgodnie z treścią art. 15 ust. 2 ustawy: "Wysokość ekwiwalentu pieniężnego ustala, nie rzadziej niż raz na 2 lata, właściwa rada gminy w drodze uchwały. Wysokość ekwiwalentu pieniężnego nie może przekraczać 1/175 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1631 i 1674) przed dniem ustalenia ekwiwalentu pieniężnego. Ekwiwalent pieniężny nalicza się za każdą rozpoczętą godzinę liczoną od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej lub gotowości do wyjazdu w celu realizowania zadań, o których mowa w art. 3 pkt 7, bez względu na liczbę wyjazdów w ciągu jednej godziny, a w przypadku kandydata na strażaka ratownika OSP - za każdą rozpoczętą godzinę szkolenia. Ekwiwalent pieniężny jest wypłacany z budżetu właściwej gminy".

W § 1 badanej uchwały Rada Gminy Powidz przyjęła: "Ekwiwalent pieniężny dla strażaka ratownika ochotniczej straży pożarnej, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, ustala się w wysokości: 1) 25,00 zł za każdą rozpoczętą godzinę udziału w działaniu ratowniczym lub akcji ratowniczej, liczoną od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej, 2) 12,00 zł za każdą rozpoczętą godzinę udziału w szkoleniu lub ćwiczeniu". Zgodnie z § 2 uchwały, Rada Gminy Powidz postanowiła: "Ekwiwalent pieniężny dla strażaka ratownika ochotniczej straży pożarnej, który brał udział w działaniach w celu ochrony życia,

Al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań, tel. 61-854-14-51, fax. 61-854-18-36

www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: np@poznan.uw.gov.pl

www.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117

zdrowia, mienia i środowiska przez zabezpieczenie obszaru chronionego właściwej jednostki ratowniczo-gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej, ustala się w wysokości 25,00 zł za każdą rozpoczętą godzinę gotowości do wyjazdu".

Prawodawca miejscowy, realizując upoważnienie wynikające z art. 15 ust. 2 ustawy, związany jest treścią powołanej regulacji ustawowej. Rada gminy była zobowiązana jedynie do ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego, co wynika z treści art. 15 ust. 2 zdanie pierwsze, nie zaś do określenia sposobu jego naliczania. Sposób wyliczania ekwiwalentu został bowiem określony przez samego ustawodawcę w treści art. 15 ust. 2 zdanie drugie i następne. Nadto należy zauważyć, iż lokalny prawodawca w przedmiotowej uchwale określił sposób naliczania ekwiwalentu, który nie jest tożsamy ze sposobem naliczania ekwiwalentu wynikającym z przepisu rangi ustawowej, tym samym dokonano niedozwolonej modyfikacji przepisu art. 15 ust. 2 ustawy. W § 1 pkt 1 oraz w § 2 uchwały Rada Gminy Powidz określiła sposób naliczania ekwiwalentu dla strażaków ratowników, ale nie wskazała ustawowego zastrzeżenia z art. 15 ust. 2 zdanie trzecie ustawy: "bez względu na liczbę wyjazdów w ciągu jednej godziny", a tym samym dokonano niedozwolonej modyfikacji tej regulacji rangi ustawowej.

Mając na uwadze powyższe, należy stwierdzić, że postanowienia § 1 pkt 1 w zakresie wyrazów: "każdą rozpoczętą godzinę" oraz "liczoną od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej" oraz § 2 w zakresie wyrazów: "za każdą rozpoczętą godzinę gotowości do wyjazdu" uchwały nr XXIV/179/25 Rady Gminy Powidz z dnia 18 grudnia 2025 r. wykraczają poza granice delegacji ustawowej określonej w art. 15 ust. 2 ustawy, a jednocześnie w sposób nieuprawniony modyfikują przepis kompetencyjny, co stanowi istotne naruszenie prawa.

W tym stanie rzeczy, orzeczono jak w sentencji rozstrzygnięcie nadzorcze.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorcze.
2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski

/-/ Agata Sobczyk

(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:
Rada Gminy Powidz
Wójt Gminy Powidz

Al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań, tel. 61-854-14-51, fax. 61-854-18-36

www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: np@poznan.uw.gov.pl

www.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117